

ZARZĄDZENIE nr 11 /2019

Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa z dnia 21 czerwca 2019 r. w sprawie wprowadzenia zasad postępowania w związku z zarządzaniem ryzykiem w Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Poznaniu

Na podstawie § 10.6 Regulaminu Organizacyjnego Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Poznaniu zarządzam co następuje:

§ 1

W celu zapewnienia działalności zgodnej z przepisami prawa, w szczególności w zakresie sprawowania kontroli zarządczej w Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Poznaniu, a także dla poprawy efektywności i skuteczności podejmowanych działań, wprowadzam zasady postępowania związane z zarządzaniem ryzykiem, które jest istotnym ogniwem kontroli zarządczej.

§ 2

Niniejsze Zarządzenie stanowi rozszerzenie i uzupełnienie Zarządzenia Wojewódzkiego Inspektora nr 9/2010 z dnia 6 maja 2010 r., w części II „Cele i zarządzanie ryzykiem”.

§ 3

Wprowadza się:

1. Opis procedur związanych z zarządzaniem ryzykiem w urzędzie, stanowiący załącznik nr 1 do niniejszego Zarządzenia.
2. Katalog ryzyk związanych z działalnością Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Poznaniu, stanowiący załącznik nr 2.
3. Karty informacyjne ryzyk, zdefiniowanych jako kluczowe dla działalności Wojewódzkiego Inspektoratu. Stanowią one załącznik nr 3.

§ 4

Użyte w niniejszym Zarządzeniu wyrażenia oznaczają:

1. Kontrola zarządcza – ogół działań podejmowanych przez kierownictwo jednostki dla zapewnienia realizacji celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy.
2. Ryzyko – możliwość zaistnienia zdarzenia, które będzie miało wpływ na realizację założonych celów i zadań.
3. Zarządzanie ryzykiem – ogół działań podejmowanych w zakresie identyfikacji ryzyka, analizy ryzyka i reakcji na ryzyko w celu wyeliminowania lub zmniejszenia poziomu ryzyka, niepowodzenia w osiągnięciu celu lub w realizacji zadania.
4. Mechanizmy kontrolne – w szczególności podejmowane czynności lub działania, a także procedury, instrukcje i zasady służące osiągnięciu celów i realizacji zadań

Wojewódzkiego Inspektoratu, ograniczeniu wystąpienia ryzyka nieosiągnięcia celów i niewykonania zadań lub zmniejszeniu jego negatywnych skutków.

5. Właściciel ryzyka – osoba odpowiedzialna za realizację zadania oraz za skuteczne zarządzanie danym ryzykiem, w tym za utrzymanie go na akceptowalnym poziomie, posiadająca uprawnienia do podjęcia działań zaradczych w stosunku do obszaru działalności, którym zarządza.
6. Reakcja na ryzyko – działania które należy podjąć w celu zmniejszenia danego ryzyka do poziomu akceptowalnego.
7. Rejestr ryzyk – wykaz ryzyk uznanych za istotne w działalności jednostki; spośród ujętych w nim zagadnień typowane są ryzyka kluczowe dla jednostki. W stosunku do nich ustalany jest szczegółowy sposób postępowania.
8. Samoocena – formalny proces który umożliwia dokonanie przeglądu istniejących elementów kontroli zarządczej, celem proponowania i wdrażania ulepszeń w istniejącym systemie.

§ 5

Celem zarządzania ryzykiem jest zwiększenie prawdopodobieństwa osiągnięcia przyjętych celów i zadań poprzez ograniczenie ryzyka, a także zabezpieczenie jednostki przed negatywnymi skutkami jego wystąpienia. W procesie zarządzania ryzykiem biorą udział wszyscy pracownicy jednostki.

§ 6

Identyfikacja ryzyka polega na wskazaniu takich zdarzeń, które mogą mieć negatywny wpływ na osiągnięcie określonych celów i zadań jednostki. Celem identyfikacji ryzyka jest zgromadzenie i uporządkowanie wiedzy na temat istniejących ryzyk, czego efektem jest stworzenie zbiorczego katalogu ryzyk dla Wojewódzkiego Inspektoratu. Na etapie identyfikacji ryzyka dokonywane jest również przyporządkowanie poszczególnych zidentyfikowanych obszarów ryzyka, konkretnym właścicielom ryzyka.

§ 7

Analiza i ocena ryzyka

1. Każde zidentyfikowane ryzyko podlega analizie pod kątem prawdopodobieństwa jego wystąpienia oraz wpływu (skutku) na osiągnięcie przez jednostkę założonych celów i zadań.
2. Istotność ryzyka jest wynikiem oceny prawdopodobieństwa i wpływu (skutku) ryzyka na osiągnięcie celu lub/i realizację zadania.
3. Dla określenia prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka przyjmuje się następującą skalę: ryzyko niskie (mało prawdopodobne) – mniej niż 25% szans, że ryzyko wystąpi, ryzyko średnie – 25-60%, ryzyko wysokie – więcej niż 60% szans wystąpienia ryzyka.

4. Dla określenia wpływu (skutków) ryzyka przyjmuje się następującą skalę: oddziaływanie niewielkie (nota 1), oddziaływanie umiarkowane (nota 2), oddziaływanie poważne (nota 3).
5. Istotność ryzyka stanowi iloczyn prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka i jego skutków. W Wojewódzkim Inspektoracie określa się trzy poziomy istotności ryzyka: ryzyko niskie, nieistotne (nota 1-2), ryzyko średnie, akceptowalne (nota 3-5), ryzyko wysokie, istotne (nota 6-9).

§ 8

Procedura reagowania na ryzyko

W Wojewódzkim Inspektoracie obowiązują następujące zasady akceptowalności poziomów ryzyka:

1. Ryzyko niskie, nieistotne – należy monitorować i okresowo weryfikować mechanizmy kontrolne,
2. Ryzyko średnie, akceptowalne – może wywierać znaczący wpływ na działalność jednostki, wymaga podjęcia działań oraz modyfikowania mechanizmów kontrolnych tak, by ograniczyć prawdopodobieństwo lub zmniejszyć skutki jego wystąpienia. Może być tolerowane w sytuacji, gdy koszty zapobiegania są zbyt wysokie. Ryzyko na tym poziomie wymaga ciągłego monitorowania.
3. Ryzyko wysokie, istotne – stanowi poważne zagrożenie dla realizacji celów i zadań jednostki, wymaga reakcji w postaci wprowadzenia mechanizmów kontrolnych, by w efekcie ryzyko sprowadzone zostało do poziomu akceptowalnego.
4. Kierownik jednostki może podjąć decyzję o akceptacji każdego poziomu ryzyka bez podejmowania działań naprawczych.
5. Dla każdego poddanego analizie ryzyka, właściciel tego ryzyka wskazuje właściwą, optymalną jego zdaniem reakcję, w oparciu o standardy kontroli zarządczej:
  - akceptacja (tolerowanie ryzyka) – gdy kierownictwo świadomie decyduje się podjąć działania mimo występującego ryzyka,
  - przeniesienie ryzyka (jego transfer) – podjęta zostaje decyzja o przeniesieniu ryzyka na podmiot zewnętrzny, np. ubezpieczyciela,
  - działanie – podjęcie działań zmniejszających ryzyko do akceptowalnego poziomu,
  - wycofanie się – decyzja o zakończeniu działań o dużym ryzyku, gdy nie udało się obniżyć ryzyka do akceptowalnego poziomu.
6. Monitorowanie ryzyka jest procesem ciągłym, w który zaangażowani są wszyscy pracownicy jednostki.
7. Przynajmniej raz w roku należy dokonać przeglądu ryzyk w celu wykazania czy ryzyko nadal występuje, czy pojawiło się nowe ryzyko, czy istotność ryzyka uległa zmianie oraz czy wdrożone mechanizmy kontrolne są skuteczne.

§ 9

Odpowiedzialność za funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem w Wojewódzkim Inspektoracie

1. Za funkcjonowanie skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej odpowiedzialny jest kierownik jednostki. Wraz z kadrami kierowniczą Wojewódzkiego Inspektoratu, nie rzadziej niż raz w roku dokonuje on przeglądu procedur, ocenia ryzyko oraz podejmuje decyzje dotyczące dalszego postępowania.
2. Kierownicy działów, delegatur i oddziałów ponoszą odpowiedzialność w zakresie posiadanych kompetencji oraz realizowanych zadań.
3. Wszyscy pracownicy jednostki biorą udział w funkcjonowaniu systemu poprzez właściwe wykonywanie powierzonych im obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności.
4. Pracownicy zobowiązani są do przekazywania przełożonym informacji oraz uwag, które mogą mieć wpływ na ocenę oraz doskonalenie kontroli zarządczej, w szczególności w zakresie zaobserwowanych nieprawidłowości, skarg pracowników i innych zdarzeń odbiegających od planowanej działalności.

§ 10

Wojewódzki Inspektor wyznacza osobę odpowiedzialną za proces zarządzania ryzykiem w jednostce. Do jej obowiązków należy w szczególności:

1. koordynowanie procesu identyfikowania, oceny oraz określania reakcji na ryzyko,
2. organizowanie bieżącej współpracy z właścicielami ryzyk,
3. prowadzenie rejestru ryzyk oraz dokumentacji dotyczącej zarządzania ryzykiem,
4. gromadzenie informacji dotyczących zarządzania ryzykiem i przekazywanie ich na bieżąco Wojewódzkiemu Inspektorowi,
5. monitorowanie działań, które mają stanowić reakcję na ryzyko,
6. przygotowywanie oceny funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem w Wojewódzkim Inspektoracie i projektowanie potrzebnych zmian.

§ 11

Wojewódzki Inspektor raz w roku składa oświadczenie o stanie kontroli zarządczej w jednostce. Dokumentami stanowiącymi podstawę tego oświadczenia mogą być m.in.:

1. wyniki kontroli wewnętrznych i zewnętrznych,
2. wyniki samooceny,
3. wyniki analizy ryzyka,
4. zbiorczy rejestr ryzyk zagrażających osiągnięciu celów i zadań jednostki,

5. wnioski i uwagi pracowników dotyczące usprawnień systemu kontroli zarządczej,
6. pisemne ustalenia z narad,
7. skargi i wnioski,
8. ewentualnie inne źródła wiedzy o sytuacji w jednostce.

§ 12

Nadzór nad wykonaniem zarządzenia powierza się zastępcy Wojewódzkiego Inspektora.

§ 13

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 lipca br.